VANTAA
Riipilä
maakaapeliojan kaivun arkeologinen valvonta kivikautisilla asuinpaikoilla 2022

Katja Hippeläinen
Janne Soisalo
Tomi Kuljukka
Alexander Suvorov

MIKROLIITTI Oy
PIENI TEHOKAS TERÄVÄ
ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET
TAIDOLLA VUODESTA 1988

Tilaaja: Sähköverkkopalvelu Finland Oy

Sisältö

Perustiedot **2**
Kartat **3**
Valvonta **3**
Lamminpää **4**
Seppälä **5**
Lehtimäki ..... Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Kuusitupa **8**
Välimaa I **10**
Lähteet **11**

Kansikuva: Valvonnassa kaivetun kaapelireitin pohjoispää Riipiläntien itäisellä puolella, kuvattuna etelään.

Perustiedot

Alue: Vantaa, Riipilä. Yhteensä noin 480 metriä maakaapelilinjaa kivikautisten asuinpaikkojen Lamminpää (92010015), Seppälä (92010076), Kuusitupa (1000032737), (1000032737), Välimaa 1 (1000032738) ja Lehtimäki (92010074) muinaisjäännösalueilla, ja läheisyydessä.

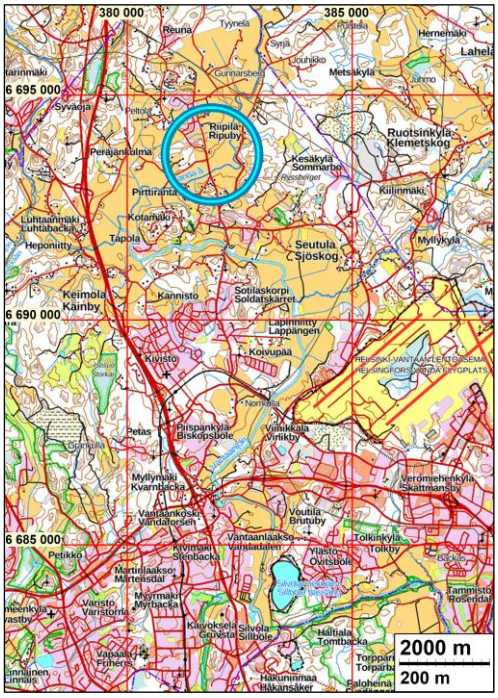
Tarkoitus: Valvoa tuleeko maan kaivamisessa esiin arkeologisia jäännöksiä, jotka vaatisivat tarkempia tutkimuksia.

Maastotyö: 27.12.2021 – 15.2.2022

Tilaaja: Sähköverkkopalvelu Finland OY

Tekijät: Maastotyö: Katja Hippeläinen, Janne Soisalo, Tomi Kuljukka ja Alexander Suvorov. Raportti maastotyöntekijöiden materiaaleista: Tomi Kuljukka.

Tulokset: Kaivussa ei tullut esille mitään muinaisjäännöksiin viittaavia löytöjä tai merkkejä.

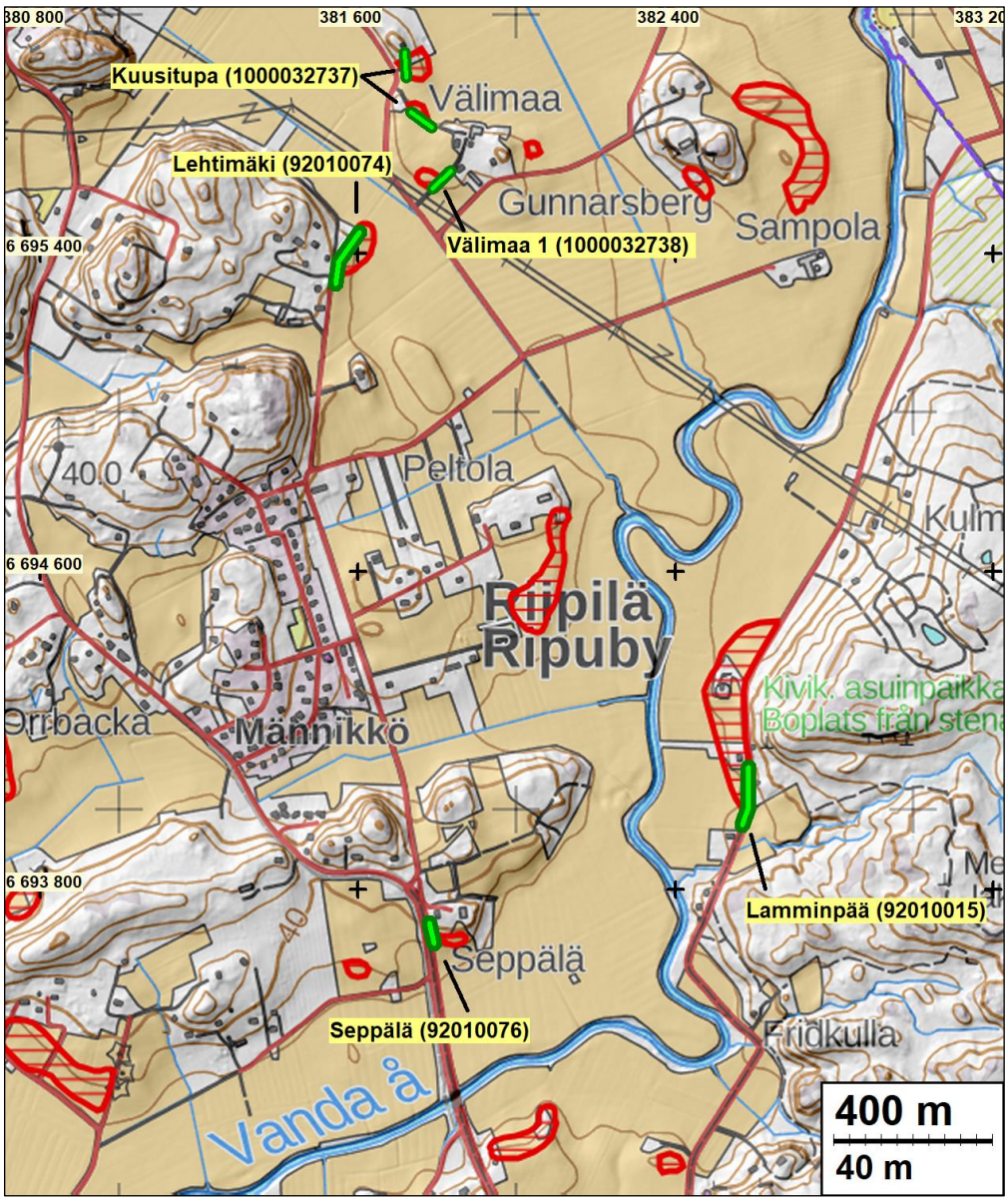

Valvonnassa kaivettujen kaapeliojien sijainti sinisellä ympyrällä.

Muita tietoja: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN ja N2000 järjestelmissä. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 12/2021, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 12/2021. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia, ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n palvelimella. Kuvaaja: K. Hippeläinen, J. Soisalo, T. Kuljukka ja A. Suvorov

Kartat

Kartta 1

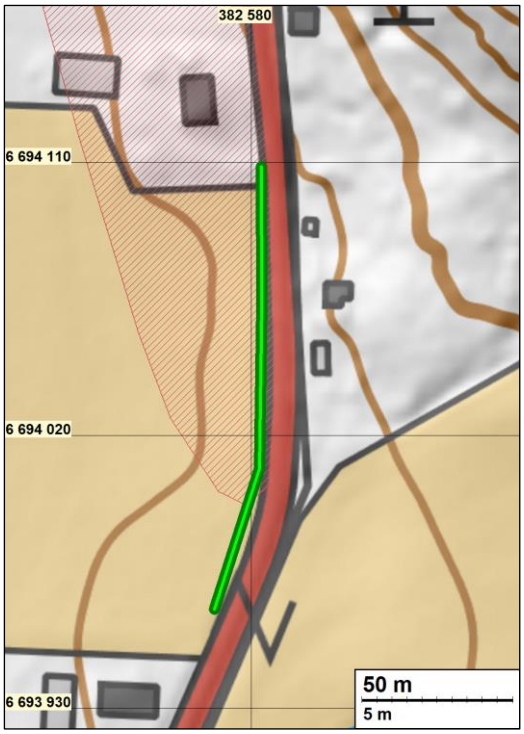

Vihreällä viivalla valvonnassa kaivetut kaapelilinjat.
Punaisella verkkokuviolla muinaisjäännösalueet.

Valvonta

Vantaan Riipilässä rakennetaan sähköverkkoa. Vantaan kaupunginmuseon lausunnon (VKM/150/2021) mukaan asennuksen kaivu on tehtävä arkeologin valvonnassa, koska asennettavat sähköverkot tulevat Lamminpään (mj.rek. 92010015), Seppälän (mj.rek. 92010076), Kuusituvan (1000032737), Välimaa 1:en (1000032738) ja Lehtimäen (mj. rek. 92010074) muinaisjäännösalueille, ja on mahdollista, että niiden kohdalla on muinaisjäännöskerroksia ja -rakenteita. Vantaan kaupunginmuseo tilasi valvonnan Mikroliitti Oy:ltä. Valvonnan maastotyön tekivät Katja Hippeläinen, Tomi Kuljukka ja Alexander Suvorov, valvonnan kannalta hyvissä olosuhteissa 27.12.2021, 7.2.2022 ja 15.2.2022. Maaperä oli paikoitellen roudassa, joka ylsi kyntökerroksiin ja muihin muokattuihin pintamaihin. Tämä ei siis haitannut havaintojen tekemistä.

Lamminpää

Kartta 2

Valvottu kaapelireitti merkitty vihreällä.
Muinaisjäännösalue punaisella ristikolla.

Lamminpään kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Ahoniityntie 36 olevan talon pihalla ja pihaa ympäröivillä pelloilla, joka on ollut nuorakeraamisella kaudella länteen osoittava niemi (Lehtosalo 1962). Veikko Lehtosalo on tarkastanut kohteen vuoden 1962 paikalta löytyneen oikokirveen vuoksi. Tilan omistaja oli löytänyt esineen tilan päärakennuksesta itä-kaakkoon sijaitsevalta pellolta aivan tien vierestä. Tutkiessaan talosta etelä-kaakkoon sijaitsevaa puutarhamaata, Lehtosalo löysi 22 kpl kvartsi-iskoksia sekä kolme koristelematonta saviastianpalaa. Kreetta Lesell (2000) inventoi ja tarkasti kohteen ja havaitsi, että kaikkialta 30 mpy olevilta pelloilta löytyi kvartsi-iskoksia, jotka jätettiin paikoilleen. Lesell (2000) oli myös keskustellut talon omistajan kanssa, joka kertoi löytäneensä pellolta, talon läheisyydestä kaksi kivikirvestä ja yhden kivikirveen kappaleen. Löydöt kuvattiin mutta talon omistaja ei ollut halukas luovuttamaan esineitä Museovirastolle. Petro Pesosen (2018) inventoinnissa asuinalue oli osittain kynnetty, tällöin peltoa ei tarkastettu.

Valvonnassa kaivettu kaapelireitti kulkee kivikautisen asuinpaikan Lamminpää (92010015) eteläosassa, hipoen muinaisjäännösalueen itäistä reunaa. Kaapelireitti kulkee Ahoniityntien länsipuolella muutaman metrin etäisyydellä tiestä, alkaen muinaisjäännösalueen eteläpuolelta päättyen Ahoniityntie 36 risteykseen. Valvonnassa kaivettu kaapelireitti avattiin ensin routapiikillä peltomullan läpi n. 50 cm syvyyteen. Tämän jälkeen kaivu tehtiin 40 cm leveällä kauhalla n. metrin syvyyteen. Savisen kyntökerroksen paksuus oli n. 30–40 cm, jonka alla pohjasavi. Maaperä oli paikoitellen roudassa, joka ylsi kyntökerroksiin ja muihin muokattuihin pintamaihin. Tämä ei siis haitannut havaintojen tekemistä. Valvonnassa kaivetun kaapeliojan yhteydessä ei tullut esille mitään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Kuva 1. (vas.) Kaivannon eteläinen pää, kuvattuna pohjoiseen. **Kuva 2. (oik.)** Kaivanto, kuvattuna Ahoniityntie 36 risteyksestä, kuvattuna etelään.

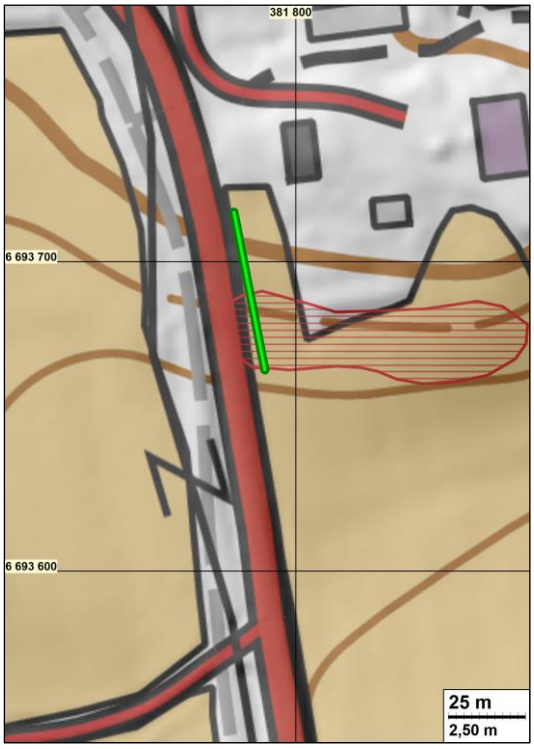

Kuva 3. (vas.) Kaivanto, kuvattuna Ahoniityntieltä pohjoiseen. **Kuva 4. (oik.)** Kaivanto, kuvattuna etelään.

Seppälä

Kartta 3

Valvottu kaapelireitti merkitty vihreällä. Muinaisjäännösalue punaisella ristikolla.

Seppälän asuinpaikka sijaitsee osoitteessa Riipiläntie 93 olevista taloista etelään, Riipiläntien itäpuolella. Asuinpaikka sijaitsee melko jyrkästi etelään laskevien peltorinteiden päällä. Vantaanjoki kiertää asuinpaikasta etelässä, 370 metrin etäisyydellä. Maanviljelijän ilmoituksesta johtuen, Kreetta Lesell (2000) kävi tarkastamassa kohteen. Maanviljelijä oli löytänyt alueelta kvartsiytimiä ja -iskoksia. Tarkastuksessa löydettiin lisää iskoksia sekä palanutta luuta. Löydöt, korkeus ja topografia ovat luonteenomaisia kivikautiselle asuinpaikalle. Vuoden 2018 inventoinnissa kohdetta ei tarkastettu pellon ollessa olkien peitossa (Pesonen 2018).

Valvonnassa kaivettu kaapelireitti kulkee kivikautisen asuinpaikan läntisellä reunalla. Kaapelireitti kulkee Riipiläntie 93 kohdalla, noin kolme metriä tien ja pellon välisestä ojasta tien itäisellä puolella. Valvonnassa kaivettu kaapelioja oli noin 30 m pitkä. Kaivanto avattiin ensin routapiikillä peltomullan läpi n. 50 cm syvyyteen. Tämän jälkeen kaivu tehtiin 40 cm leveällä kauhalla n. metrin syvyyteen. Savisen kyntökerroksen paksuus oli n. 30–40 cm, jonka alta alkoi pohjasavi. Kaapelireitin valvonnassa ei tullut esille mitään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Kuva 3 (vas.) Valvonnassa kaivettu kaapelioja, kuvattuna koilliseen. **Kuva 4 (oik.)**. Kaivannon eteläinen pää, kuvattuna pohjoiseen.

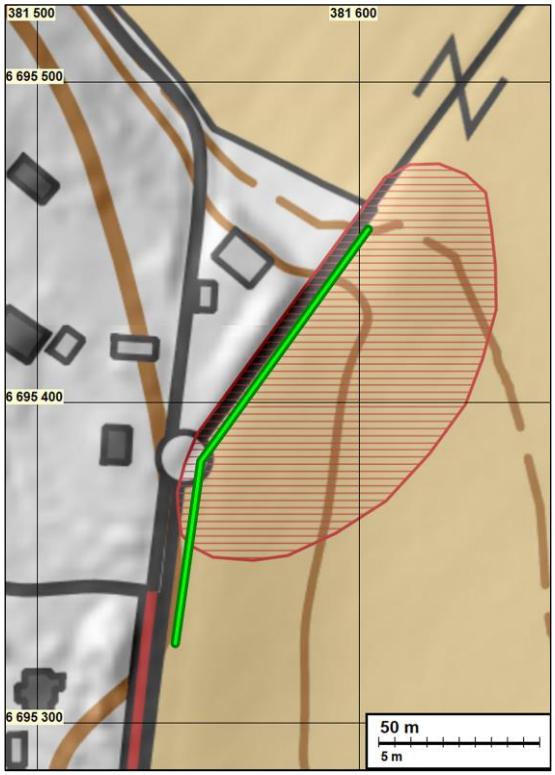

Kuva 5. Kaivanto, kuvattuna lounaaseen. **Kuva 6**. Kaivanto kuvattuna kuvattuna etelään.

Lehtimäki

Kartta 4

Valvottu kaapelireitti merkitty vihreällä.
Muinaisjäännösalue punaisella ristikolla.

Lehtimäen asuinpaikka sijaitsee Kuuselantie 10 kohdalla, tien itäpuolella olevalla peltorinteellä. Asuinpaikalta on aikaisemmin löytynyt keihäänkärki (Lehtosalo 1962) mökin maalta, talon ja sen aikaisen sähkömuuntajan keskivaiheilta pellosta. Kyseistä löytökohtaa ei pysty nykyään hahmottamaan. Vuoden 2000 inventoinnissa (Lesell 2000) asuinpaikalta löydettiin kvartsikaavin ja -iskoksia sekä kivilaji-iskos. Vuoden 2018 inventoinnissa alue jätettiin tarkastamatta (Pesonen). Löydöt, topografia ja korkeus (30–35 mpy) ovat tyypillisiä kivikauden asuinpaikalle (Lesell 2000).

Noin 110 m pitkä kaapelioja kaivettiin arkeologin valvonnassa muinaisjäännösalueen luoteis- ja länsipuolelle. Alkujaan kaapeliojan oli tarkoitus kulkea muinaisjäännösalueella sen pohjoisesta reunasta saakka, mutta ennen alueella sijaitsevaa rantaviivaa kaapelioja kaivettiin valvonnan ulkopuolella n. 2–3 metriä luoteeseen muinaisjäännösalueen reunalta. Valvonnassa kaivetun ojan reitti kulki Kuuselantien kaakkois-/itäreunaa, joka on myös muinaisjäännösalueen länsi-/luoteisreuna.

Pintamaa oli roudassa n. 5–10 cm syvyydellä, joten sitä piti avata routapiikillä edellisenä päivänä. Avattu pintamaa tarkastettiin silmämääräisesti siltä varalta, että näkyisikö siinä löytöjä tai viitteitä kulttuurikerroksista. Routa ei kuitenkaan vaikuttanut havainnointiin valvonnan aikaiseen kaivuun. Valvonnassa kaapelioja kaivettiin n. 20 cm levyisellä kauhalla. Pintamaana ojassa oli n. 20–30 cm savensekainen kyntökerros, jonka alta alkoi savinen pohjamaa. Kyntökerroksen ja pohjamaan koostumus oli hyvin samanlaista, minkä vuoksi niiden välistä rajaa oli hankalaa erottaa. Valvonnassa ei tullut esille löytöjä tai muuta muinaisjäännöksiin viittaavaa.

Kuva 7. **(vas.)** Valvonnassa kaivettu kaapelireitti, kuvattuna eteläpäästä pohjoiseen muinaisjäännösalueen reunalta. **Kuva 8. (oik.)** Kaivannon koilliskulma, kuvattuna lounaaseen.

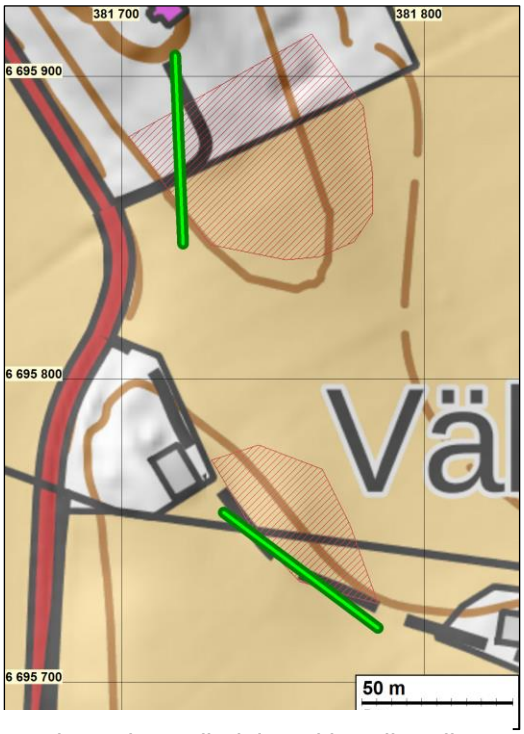

Kuva 9. **(vas.)** Kaivun eteläinen pää, kuvattuna etelään Kuuselantieltä. **Kuva 10**. **(oik.)** Kaivun pohjoisin pää, kuvattuna itään.

<u>Kuusitupa</u>

Kartta 5

Valvottu kaapelireitti merkitty vihreällä. Muinaisjäännösalue punaisella risti-

Kuusituvan kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Kuusituvan ja Välimaan talojen välisellä pellolla. Löytöjä tuli runsaasti kynnetyllä pellolla Kuusituvan talosta 65 m kaakkoon, jossa asuinpaikka jatkuu mahdollisesti ehjänä talon pihamaalla (Pesonen 2018). Toinen löytöalue sijaitsee Kuusituvan eteläpuolella, päälöytöalueesta 90 m etelään. Alueet on merkitty omiksi alakohteiksi. Pohjoiselta löytöalueelta löytyi 19 kpl kvartsi-iskoksia, kun taas eteläisemmältä niitä löytyi vain 2 kpl (Pesonen 2018).

Eteläinen alakohde

Valvonnassa kaivetun kaapelireitin leveys oli pinnalta noin metri ja syvemmällä puolisen metriä. Syvyyttä kaivannolla oli noin 1.3 metriä. Kaivanto käsitti vain muinaisjäännösrajauksen välittömässä läheisyydessä kulkevan osuuden. Vallitsevat olosuhteet olivat muinaisjäännöksen luonne huomioiden siedettävät. Pellon kyntökerros
oli valvonnan aikana osittain routainen ja sitä oli ennen valvonnan alkua rikottu routapiikillä. Routa ei merkittävästi ulottunut kyntökerroksen alaiseen ehjään maahan.

Kaapelioja kaivettiin tien lounaispuolelle peltoon eli hieman muinaisjäännösrajauksen ulkopuolelle. Kaapeliojan linjaus kulki tien mukaisesti ja sen etäisyys tien reunasta oli noin 1,2 metriä. Maaperä valvotulla osuudella oli hyvin samantapaista koko matkalla. Pellon kyntökerroksen paksuus oli noin 30 cm ja se oli maa-ainekseltaan mullansekaista savea. Kyntökerroksen alapuolella maa muuttui saveksi. Valvonnan aikana ei havaittu mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Kuva 11. (vas.) Kaapelikaivannon pohjoispää. **Kuva 12**. **(oik.)** Kaapelikaivannon eteläpää.

Pohjoinen alakohde

Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee kaakkoon suuntautuvan peltorinteen korkeimmalla kohdalla ja topografiasta päätellen jatkuu vielä luoteeseen kohti Kuusitupaa. Kaapelioja kaivettiin etelän suunnalta viistosti peltorinteeseen, Kuusitupaan johtavan tien ali ja sitten tien viertä sen lounaispuolella kohti Kuusitupaa.

Valvonnassa kaivetun kaapelireitin ojan leveys oli pinnalta noin metri ja syvemmällä puolisen metriä. Syvyyttä kaivannolla oli noin 1,2 metriä. Kaivanto käsitti vain muinaisjäännösrajauksen sisään jäävällä alueella kulkevan osuuden. Vallitsevat olosuhteet olivat siedettävät. Maa oli pääosin paljaana ja roudaton. Paikalla piiskannut räntämyrsky kuitenkin asetti omat haasteensa valvonnalle, sillä esimerkiksi kvartsi-iskoksia oli vaikeampi havaita.

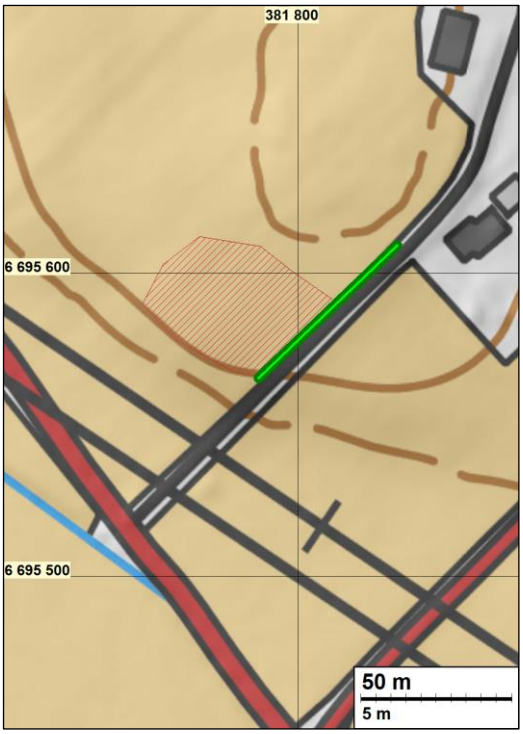
Maaperä valvotulla osuudella oli hiesua ja syvemmällä kaivannossa savea. Pellon kyntökerroksen paksuus oli noin 30 cm ja se oli maa-ainekseltaan hiekkavaa multaa ja hiesua. Kyntökerroksen alapuolella maa muuttui asteittain saveksi. Kuusitupaan johtavan tien alituksen kohdalla oli tiehen liittyviä täyttökerroksia ja niiden alla savea. Tieltä kohti Kuusitupaa kulkeva osuus oli ehjää metsämaata, jota peitti noin kymmenen sentin vahvuinen metsämulta. Tämän alla oli hiesuista ja savista maata. Valvonnan aikana ei havaittu mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Kuva 13. (vas.) Kaapelikaivanto, kuvattuna etelään. **Kuva 14**. **(oik.)** Kaapelikaivanto, kuvattuna pohjoiseen.

Välimaa I

Kartta 6

Valvottu kaapelireitti merkitty vihreällä. Muinaisjäännösalue punaisella risti-

Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee pellolla, Välimaan talosta 100 m lounaaseen, jyrkän peltotörmän päällä Vuoden 2018 inventoinnissa peltolohkosta kerättiin kvartsia noin 35 x 30 metrin alueelta, Välimaahan johtavan tien luoteispuolelta. Tien toiselta puolelta ei ollut mahdollista tarkastaa sen ollessa vihreänä (Pesonen 2018).

Valvonnassa kaivettu kaapelioja kaivettiin tien ja sen vieressä kulkevan avo-ojan luoteispuolelle peltoon. Kaapeliojan linjaus kulki tien mukaisesti ja sen etäisyys ojan reunasta oli noin 1.2 metriä. Kaivetun ojan leveys oli pinnalta noin metri ja syvemmällä puolisen metriä. Syvyyttä kaivannolla oli noin 1.2 metriä. Valvottu kaivanto käsitti vain muinaisjäännösrajauksen sisään jäävällä alueella kulkevan osuuden. Vallitsevat olosuhteet siedettävät.

Maaperä valvotulla osuudella oli hyvin samantapaista koko matkalla. Pellon kyntökerroksen paksuus oli noin 30 cm ja se oli maa-ainekseltaan hiekkavaa multaa. Kyntökerroksen alapuolella maa muuttui asteittain varsin saviseksi. Valvonnan aikana ei havaittu mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Myöskään valvotun alueen ympäristöstä ei saatu uusia kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavia havaintoja, sillä peltorinne oli vielä osittain lumen peitossa.

Kuva 15. (vas.) Kaivanto, kuvattuna itään. **Kuva 16**. **(oik.)** Valmis kaivanto lännestä. Kivikautinen asuinpaikka alkaa tolpan tienoilta.

Kuva 17. (vas.) Valmis kaivanto, kuvattuna lounaaseen. **Kuva 18**. **(oik.)** Kivikautista asuinpaikkaa luoteesta

08.04.2022

Katja Hippeläinen, Janne Soisalo, Tomi Kuljukka ja Alexander Suvorov
Mikroliitti Oy

Lähteet

Lesell, K. 2000. Vantaan Kaupungin kiinteiden esihistoriallisten muinaisjäännösten inventointi. Museovirasto.

Lehtosalo, V. 1962. Helsingin pitäjän kiinteät muinaisjäännökset.

Pesonen, P. 2018. Vantaan arkeologinen inventointi 2018. Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu.